

PL 29, 00023 Valtioneuvosto

kirjaamo@minedu.fi

Lausuntopyyntö: Audiovisuaalinen kulttuuri digitaalisessa ympäristössä, poliittiset linjaukset 2012-2015 (OKM /1/600/2012)

Suomen audiovisuaalisen alan tuottajat SATU ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiasta.

Pidämme Jyrki Kataisen hallitusohjelman mukaisia kotimaisen audiovisuaalisen kulttuurin turvaamisen linjauksia ja elinkeinopolitiikan luovien alojen yritystoiminnan ja työllisyyden edellytysten kasvattamisen tavoitteita erittäin kannatettavina.

Suomi, pienenä kieli-, kulttuuri- ja elinkeinoalueena, tarvitsee vahvaa huolen pitoa, ohjausta ja tukitoimia av-sisältöjensä monipuolisuuden säilyttämiseksi globalisoituvilla markkinoilla.

Kotimainen AV-kulttuuri pitää sisällään monen muotoisia sisältöjä kuten pitkät elokuvat, TV-draamat ja muut fiktiiviset TV-ohjelmat, dokumentit, animaatiot, viihdeohjelmat ja muut. Ne tuotetaan pääsääntöisesti riippumattomissa tuotantoyhtiöissä, joiden liiketoiminnan ydintä on näiden teosten kehittäminen, tuottaminen ja hyödyntämisoikeuksien myynti. Tämä liiketoiminta tulee tunnistaa, kartoittaa ja sen kehittymistä tukea, koska vain siten voidaan taata uusien sisältöjen syntyminen. AV-sisältöjen pääasiallinen esityspaikka on televisio. Jotta ne voivat, ja niiltä voidaan edellyttää, kasvavaa investointia kotimaiseen sisältöön on niille turvattava toimintaolosuhteet, jossa jakelun ja toimilupien kustannukset eivät kasva. Televisio-ohjelmien ammattimainen ja laadukas kehittäminen, tuotanto ja levittäminen tulee sisällyttää julkisten tukijärjestelmien piiriin.

Monipuolisen audiovisuaalisen kulttuurin vahvistaminen

1. Julkisen tuen tulee suuntautua ammattimaiseen tekemiseen ja tuotantoon. Ammattimainen tekeminen tapahtuu av-sisällöillä liiketoimintaa harjoittavissa yrityksissä. Niiden riskinotto kyky, kotimaiset ja kansainväliset levityssuhteet sekä osaaminen tuotantojen läpiviemisessä takaavat av-kulttuurin ja sisältöalan pitkäjänteisen kehittymisen. Julkinen tuki tulee siksi suunnata nimenomaan tuotantoyhtiöille.

5. Nykyinen sääntely ohjelmiston eurooppalaiskiintiöstä ja riippumattomien tuottajien ohjelmamäärästä ei ohjaa televisiotoimijaa investoimaan kotimaiseen, kilpailuilta markkinoilta hankittuun laadukkaaseen ohjelmistoon. Se päinvastoin mahdollistaa ohjelmaminuuttien täyttämisen eurooppalaisella halpatuonnilla tai tuotantoyhtiön tuottamalla yöchatilla. EU-tasolla sääntely on tehty turvaamaan ja kasvattamaan Eurooppalaista sisältötuotantotoimialaa erityisesti Amerikkalaista tarjontaa vastaan. Suomen tasolla sääntelyn tulee turvata kotimainen sisältötuotanto. Olemme siksi ehdottaneet että:

laki radio- ja televisiotoiminnasta (9.10.1998/744) muutetaan

17 § (14.6.2002/490)

Riippumattomien tuottajien ohjelmat

Televisiotoiminnan harjoittajan on varattava riippumattomien tuottajien tuottamille ohjelmille 15 prosenttia lähetyksajastaan, johon ei lueta uutisille, urheilutapahtumille, kilpailunomaisille viihdeohjelmille, mainoksille, teleostoslähetyksille ja tekstitelevisiolähetyksille varattua aikaa, tai vaihtoehtoisesti 15 prosenttia ohjelmistobudjetistaan. Mainittuun riippumattomien tuottajien osuuteen laskettavista ohjelmista puolet on oltava viimeisen viiden vuoden aikana tuotettuja.

17§

Televisiotoiminnan harjoittajan on varattava riippumattomien tuottajien tuottamille suomen- ja ruotsinkielisille ohjelmille vähintään 30 prosenttia lähetysajastaan, johon ei lueta uutisille, urheilutapahtumille, kilpailunomaisille viihdeohjelmille, mainoksille, teleostoslähetyksille ja tekstitelevisiolähetyksille varattua aikaa, ja vähintään 30 prosenttia ohjelmistobudjetistaan. Mainittuun riippumattomien tuottajien osuuteen laskettavista ohjelmista puolet on oltava viimeisen viiden vuoden aikana tuotettuja. Osuuteen ei lasketa ohjelmia, joiden tuottamisessa televisiotoiminnan harjoittaja on edellyttänyt omien tuotantopalveluittensa käyttämistä, eikä ohjelmia, joiden hyödyntämisoikeuksien on sovittu siirtyvän televisiotoiminnan harjoittajalle ilman kustakin hyödyntämisoikeudesta maksettavaa korvausta.

Tässä muodossa laki turvaa myös tekijöiden ja tuotantoyhtiöiden ansainnan IPR-oikeuksillaan.

Saman suuntaan tulisi myös OKM linjauksia suunnata.

6. Ehdotuksessa laeiksi valtion televisio- ja radorahastosta muuttamiseksi on todettu että, ehdotetulla rahoituksen tasolla turvataan Yleisradion rooli kansallisena sisältöjen tarjoajana ja suomalaisen sisältötuotannon edistäjänä ja että Yleisradion mahdollisuudet muun ohella ohjelmaostojen lisäämiseen ulkopuolisilta tuotantoyhtiöltä paranevat.

SATU ry:n tavoite on, että Yleisradion kotimaiset ohjelmaostot kasvaisivat ehdotetulla rahoitustasolla vähintään 30 miljoonaan euroon ja/tai 30 %:iin ohjelmistobudjetista vuoteen 2014 mennessä. Yleisradion osuuden kasvulla on merkittävä vaikutus suomalaisen luovan sisältöliiketoiminnan kehittämiseksi ja kasvattamisessa erityisesti draamassa, elokuvissa, dokumentissa ja muissa teosmaisissa lajeissa, joiden osto on kaupallisille kanaville harvoin kannattavaa liiketoimintaan, mutta joiden arvo katsojille on äärimmäisen suuri ja jotka ovat siten julkisen palvelun tehtävän - monipuolisen ohjelmiston tarjoamisen - ytimessä.

Vastaavanlaisesta riippumattoman sisältötuotantoalan vahvistamisesta on sovittu myös Tanskassa, jonka "Mediapolitisk aftale for 2011-2014" sisältää ohjelmaostojen kasvattamisen 150 miljoonasta Tanskan kruunusta 250 miljoonaan Tanskan kruunuun sopimusaikana.

Olemme lisäksi ehdottaneet muutosta lakiin Yleisradio Oy:stä 7 §:n toisen momentin määrittelyyn julkisen palvelun tehtävästä seuraavasti:

"Julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tulee erityisesti: 2) *tilata*, tuottaa, luoda, kehittää ja säilyttää kotimaista kulttuuria, taidetta ja virikkeellistä viihdettä.

Ehdottamamme muutos vastaa paremmin nykyistä tilannetta, jossa ohjelmia on ostettavissa kilpailluilta markkinoilta ja vahvistaa omalta osaltaan tavoitetilaa ohjelmaostojen lisäämisestä itsenäisiltä tuotantoyhtiöiltä.

7. Kotimaisia laillisia sisältöjen tilausohjelmajärjestelmät tulee edistää ja tukijärjestelmää markkinoiden kasvattamiseksi kehittää. Samassa yhteydessä on pidettävä huolta, että kaikkia osapuolia hyödyttävä ansainta turvataan.

Toimiva ja joustava tukijärjestelmä

Kannatamme nykyisen tukijärjestelmän kehittämistä ehdotetuilla tavoilla. Rahoituspohjan laajentamisessa on hyvä tutkia keinot, joilla sisältöä käytännössä korvauksetta hyödyntävät tahot (kuten teleoperaattorit) saadaan mukaan kustannusten kattamiseen. Samoin on erinomaisen tärkeää yhdessä Työ- ja elinkeinoministeriön kanssa arvioida ja kehittää TEKESin mahdollisuuksia kotimaisen AV-sisältötuotannon rahoittamiseksi. Samoin kannatamme Eurooppalaisittain kilpailukykyisen tuotantokannustinjärjestelmän perustamista. Av-sisällöt ovat tärkeä osa kulttuuriamme, mutta myös elinkeinopoliittisesti tulevaisuuden kasvuala.

Suomen elokuvasäätiö

Suomen elokuvasäätiön käytettävissä olevat varat ovat kasvaneet tasaisesti, mutta ovat edelleenkin tarpeeseen ja toimialan kehittämiseen nähden liian pienet.

Ehdotusta, jossa selvitetään sekä kehittä- että tuotantotuen myöntämistä televisiodraaman ja muun riippumattomissa tuotantoyhtiöissä tuotetun TV-ohjelmien tukemiseen pidämme erittäin kannatettavana. Televisio-ohjelmat ovat arvokasta kotimaista AV-kulttuuria. Niiden tekemisen ammatillinen ja taiteellinen perusta ja koulutettujen ammattilaisten työllistyvyys on vähintään samalla tasolla kuin eri pituisten fiktiivisten ja dokumentaaristen elokuvien. Muutama vuosi sitten tukea TV-draamalle jaettiin vielä noin miljoona euroa vuodessa. Nyt tukimäärä on puoliintunut ja kohdentunut lähinnä pienen budjetin elokuville, jotka kuitenkin ovat menestyneet myös elokuvateattereissa. TV-draaman tukemisen tulee kohdistua television tarvitseman laadukkaan sarjamuotoisen draaman tai muun fiktion tuotantoon, jonka korkeiden kustannusten kattaminen yksin TV-yhtiön oikeuksien ostolla on mahdotonta. Vastaavanlaisesta tukipolitiikasta on Euroopassa hyviä esimerkkejä. Toteamme vielä, että jo edeltävä ministeri lupasi SESin tukivaroja kasvattaessaan, että kasvavista varoista osa kohdennetaan TV-draamalle.

Audiovisuaalista kulttuuria tukeva sääntelykehys ja tekijänoikeuspolitiikka

Näiltä osin mielipiteemme on yhtenevä Suomen elokuvatuottajain keskusliitto ry:n ja Tuotos ry:n kanssa.

Osaamisen, tutkimuksen ja tilastoinnin kehittäminen

Sen lisäksi, mitä linjauksessa on esitetty, toivomme että televisioalan osaamisen arvostusta ja tutkimuksen tasoa nostetaan perustamalla televisioalalle oma professuuri Aalto-yliopistoon.

Kunnioitavasti

Suomen audiovisuaalisen alan tuottajat SATU ry

Stiina Laakso

Toiminnanjohtaja